

Z ŻYCIA OŚRODKÓW AKADEMICKICH

LUCYNA MYSZKA-STRYCHALSKA

ORCID: 0000-0003-2973-1379

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

e-mail: lucyna.myszka@amu.edu.pl

MATEUSZ MARCINIAK

ORCID: 0000-0002-7131-626X

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

e-mail: mateusz.marciniak@amu.edu.pl

SPRAWOZDANIE Z JUBILEUSZU XXX-LECIA POWSTANIA WYDZIAŁU STUDIÓW EDUKACYJNYCH UNIwersytetu IM. ADAMA MICKIEWICZA W POZNANIU, 29–30.11.2023, POZNAŃ

W 2023 roku Wydział Studiów Edukacyjnych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu obchodził XXX-lecie swojego istnienia. Główne uroczystości związane z obchodami tego wydarzenia miały miejsce w dniach 29–30 listopada 2023 roku. Wydarzenie zostało objęte patronatem Jej Magnificencji Rektor Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu prof. dr hab. Bogumiły Kaniewskiej oraz Prezesa Polskiej Akademii Nauk prof. dr hab. Marka Konarzewskiego. W uroczystości udział wzięli licznie zgromadzeni przedstawiciele i przedstawicielki społeczności akademickiej Wydziału Studiów Edukacyjnych i innych wydziałów UAM w Poznaniu, władz rektorskich Uniwersytetu oraz zaproszeni goście z licznych ośrodków akademickich (polskich i zagranicznych).

W pierwszym dniu obchodów, 29 listopada 2023 roku, w Auli Uniwersyteckiej, w gmachu Collegium Minus UAM w Poznaniu miała miejsce uroczysta gala jubileuszowa. Wydarzenie przebiegało w godzinach popołudniowych i podzielone było na kilka części.

Uroczystego otwarcia gali dokonała Dziekan Wydziału Studiów Edukacyjnych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu i jednocześnie Przewodnicząca Komitetu Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk – prof. dr hab. Agnieszka Cybal-Michalska. Pani Dziekan wyraziła radość z możliwości świętowania XXX-lecia Wydziału, podzielaną przez jego społeczność. Zwróciła uwagę na towarzyszące członkom i członkiniom społeczności wydziałowej poczucie dumy, integralności oraz silnej identyfikacji z akademicką wspólnotą. Zaakcentowała, iż Wydział Studiów Edukacyjnych pod wieloma względami może uchodzić za wzór dla innych jednostek naukowo-badawczych w naszym kraju, zaś swoją pozycję zawdzięcza mądrości, odwadze i talentom kolejnych zespołów rektorskich i dziekańskich. Wyraziła słowa wdzięczności za cenną, życzliwą i wspierającą postawę kolejnych Rektorów: prof. Jerzego Fedorowskiego, prof. Stefana Jurgi, prof. Stanisława Lorenca, prof. Bronisława Marciniaka, prof. Andrzeja Lesickiego i prof. Bogumiły Kaniewskiej. Wyrazy podziękowania skierowała także do dziekanów minionych kadencji: prof. Zbigniewa Kwiecińskiego, prof. Kazimierza Przyszczypkowskiego, prof. Wiesława Ambrozika i prof. Zbyszko Melosika.

We wprowadzeniu pani Dziekan dodała, że istotę rozwoju Wydziału postrzega w kontynuacji i zachowaniu dziedzictwa poprzedników, poszanowaniu tradycji i odpowiedzialnym podążaniu za zmianami dyktowanymi przez społeczno-kulturowy i ekonomiczno-prawny wymiar rzeczywistości w sposób najlepiej służący realizacji wydziałowych celów i zamierzeń. W wypowiedzi nie zabrakło słów uznania dla zasług osób zaangażowanych w rozwój Wydziału i działających ku jego pożytkowi. Jako dowód doceniania rozległej aktywności naukowo-badawczej pracowników i pracowniczek Wydziału wskazała ich zasiadanie w prestiżowych gremiach o charakterze krajowym i międzynarodowym, m.in. w Polskiej Komisji Akredytacyjnej, Komitecie Nauk Pedagogicznych PAN, Polskim Towarzystwie Pedagogicznym i Towarzystwie Pedagogiki Porównawczej, a także powoływanie ich do licznych zespołów eksperckich i doradczych. Podziękowała również za olbrzymi kredyt zaufania, jakim obdarzyła ją społeczność wydziałowa, powierzając funkcję Dziekan Wydziału, zapewniając, iż jest motywowana ku temu, by służyć Wydziałowi i kontynuować jego najlepsze tradycje akademickie. Profesor Agnieszka Cybal-Michalska złożyła podziękowania za współpracę Przewodniczącym: prof. Magdalenie Piorunek, prof. Agnieszce Gromkowskiej-Melosik, prof. Kindze Kuszak i prof. Waldemarowi Segietowi.

W ramach wprowadzenia w uroczyste obchody głos zabrała także JM Rektor Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu prof. dr hab. Bogumiła Kaniewska, która podkreśliła, że Wydział Studiów Edukacyjnych od początku swojego istnienia odgrywał ważną rolę w polskiej pedagogice, gdyż to właśnie na nim rozwijały się obecne w naukach o wychowaniu teorie. Wyraziła swoje uznanie dla kontynuowania przez Wydział najlepszych tradycji kształce-

nia pedagogicznego w Polsce oraz podejmowanie wyzwań w zakresie edukacji i nauczania akademickiego, co przejawia się w wysokich notach związanych z parametryzacją. Zauważyła, że pracowali i pracują na nim wybitni pedagodzy i pedagożki oraz znakomici uczeni i uczone, o których randze świadczy fakt, że w Komitecie Nauk Pedagogicznych PAN od początku jego istnienia zasiadają naukowcy i naukowczynie z UAM w Poznaniu, a także od ponad 45 lat jest pod ich kierownictwem naukowym wydawany *Rocznik Pedagogiczny* Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN.

W dalszej części uczestnicy i uczestniczki gali zapoznali się z prezentacją multimedialną przedstawiającą historię i najważniejsze dokonania Wydziału Studiów Edukacyjnych UAM w Poznaniu. Nie zabrakło w niej odniesień do działalności poznańskiego środowiska pedagogicznego z okresu poprzedzającego 1993 rok, w którym to Wydział został powołany do życia w wyniku przekształcenia z Instytutu Pedagogiki (istniejącego w ramach Wydziału Nauk Społecznych UAM w Poznaniu). Swoimi doświadczeniami podzielili się wszyscy poprzedni Dziekani Wydziału: prof. Zbigniew Kwieciński (Dziekan w latach 1993–1999), prof. Kazimierz Przyszczypkowski (1999–2002), prof. Wiesław Ambrozik (2002–2008) oraz prof. Zbyszko Melosik (2008–2016). Przywołanie historii i działalności kolejnych przedstawicieli i przedstawicielek władz Wydziału i Uczelni na rzecz rozwoju poznańskiej pedagogiki stanowiło doskonałe wprowadzenie do wręczenia okolicznościowych wyróżnień. Profesor Zbigniew Kwieciński został uhonorowany Medalem/Monetą Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, którą wręczyły Rektor Uniwersytetu oraz Dziekan WSE. Z kolei Medal Wydziału Studiów Edukacyjnych UAM został uroczysto wręczony prof. Jerzemu Brzezińskiemu.

W drugiej części gali dokonano uroczystego wręczenia Medalu oraz Odznaki Honorowej Komitetu Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk. Wyróżnienia wręczone zostały przez Przewodniczącą KNP PAN – prof. Agnieszkę Cybal-Michalską, JM Rektora UAM prof. Bogumiłę Kaniewską oraz Wiceprzewodniczących KNP PAN – prof. Stefana M. Kwiatkowskiego i prof. Mirosława J. Szymańskiego. Medale Za Zasługi Dla Rozwoju Polskiej Pedagogiki KNP PAN wręczono: prof. Marii Czerepaniak-Walczak, prof. Wasylowi Grygorowiczowi Kremieniowi oraz prof. Tadeuszowi Pilchowi. Ponadto wręczono Odznaki Honorowe Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN: Odznaki Złote (prof. Zenon Gajdzica, prof. Marek Konopczyński, prof. Mirosław Kowalski, prof. Barbara Kromolicka, prof. Roman Leppert), Odznaki Srebrne (prof. Agnieszka Cybal-Michalska, prof. Agnieszka Gromkowska-Melosik, prof. Amadeusz Krause, prof. Mirosław Sobiecki, prof. Marzenna Zaorska, prof. Bogusława Gołębnik) oraz Odznaki Brązowe (prof. Ewa Jarosz, prof. Mirosława Nowak-Dziemianowicz, prof. Inetta Nowosad, prof. Krzysztof Rubacha, prof. Barbara Smolińska-Theiss, prof. Jolanta Szempruch, prof. Maciej Tanaś, prof. Danuta Urbaniak-Zajac).

W ramach gali jubileuszowej nie zabrakło miejsca na wystąpienia przedstawicielek społeczności wydziałowej: p. Jagody Góreckiej, reprezentującej doktorantki i doktorantów w dyscyplinie pedagogika, oraz p. Sandry Nity, reprezentującej studentki i studentów WSE. W imieniu zaproszonych gości głos zabrał były Rektor APS i Zastępca Przewodniczącej KNP PAN prof. Stefan M. Kwiatkowski. Do jego gratulacji i życzeń okolicznościowych przyłączyli się licznie przybyli przedstawiciele i przedstawicielki Wydziałów, Instytutów, Katedr, reprezentujący środowisko pedagogiczne z kilkunastu polskich ośrodków akademickich.

Gali jubileuszowej towarzyszyło kilka wystaw. Przy wejściu do Auli Uniwersyteckiej osoby uczestniczące w wydarzeniu mogły zapoznać się z wystawą plakatów prezentującą działalność naukową, badawczo-rozwojową, dydaktyczną i organizacyjną zakładów, pracowni i laboratoriów tworzących strukturę Wydziału Studiów Edukacyjnych UAM w Poznaniu. Obchody wzbogaciła także wystawa zatytułowana „Naukowczynie. Pierwsze kobiece kariery uniwersyteckie w Poznaniu”, prezentująca biografie kobiet, które jako jedne z pierwszych realizowały kariery na polskich uniwersytetach, przecierając szlaki dla kolejnych pokoleń. Wystawa poprzez biografie bohaterek przybliżała wyzwania, z jakimi mierzyły się kobiety marzące o karierze naukowej w realiach XIX i XX wieku oraz w okresie międzywojennym. Wystawa stanowiła część ekspozycji w Galerii Śluza (Poznańskie Centrum Dziedzictwa, 27.11.2021–03.04.2022).

W trakcie pierwszego dnia uroczystych obchodów Jubileuszu XXX-lecia nie zabrakło akcentów artystycznych. W uroczysty nastrój wprowadzili Jan Adamczewski (wybitny poznański saksofonista i kompozytor) oraz Jacek Sz waj (jeden z najbardziej utalentowanych polskich pianistów i aranżerów jazzowych). Uczestnicy i uczestniczki usłyszeli artystów w muzycznej wariacji utworów Fryderyka Chopina oraz Krzysztofa Komedy. Z kolei zwieńczeniem obchodów był koncert zatytułowany „Szymborska na głosy”. W tym wydarzeniu muzycznym, dedykowanym dla pokoju w Ukrainie, zaprezentowane zostały utwory w wykonaniu Chóru Kameralnego UAM pod dyr. prof. Krzysztofa Szydzisza (chór-mistrz, muzykolog oraz menedżer kultury) oraz dr Brygidy Sawickiej-Stępińskiej (adiunktka na Wydziale Neofilologii UAM, założycielka grupy „Pięć Stron Świata”, wykonującej muzykę różnych kultur). W koncercie uczestniczył także Jacek Sz waj (pianista, wokalista i kompozytor, koncertujący solo oraz w ramach Jacek Sz waj Trio), współpracujący z artystami sceny polskiej i międzynarodowej. Koncert prowadziła Anna Komendzińska. Obchody zostały zakończone uroczystą kolacją w gmachu Collegium Maius, której towarzyszyła gustowna oprawa muzyczna.

Drugi dzień obchodów Jubileuszu XXX-lecia powstania Wydziału Studiów Edukacyjnych UAM w Poznaniu, 30 listopada 2023 roku, rozpoczął się wspólnym posiedzeniem Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN, społeczności Wydziału

Studiów Edukacyjnych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu z Państwem Rektorami, Dziekanami Wydziałów i Dyrektorami Instytutów Pedagogicznych / Edukacyjnych / Nauk o Wychowaniu / Nauk Pedagogicznych oraz Przewodniczącymi Naukowej Rady Dyscypliny Pedagogika, a także władzami Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego. Przedmiotem obrad toczących się w gmachu Collegium Minus była pedagogika jako dyscyplina naukowa i kierunek kształcenia.

Prowadzącą i główną moderującą wydarzenie była prof. dr hab. Agnieszka Cybal-Michalska (Przewodnicząca Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN, Dziekan WSE UAM w Poznaniu), która dokonała uroczystego otwarcia Posiedzenia. Następnie głos zabrali: prof. dr hab. Bogumiła Kaniewska (Jej Magnificencja Rektor UAM w Poznaniu, Przewodnicząca Konferencji Rektorów Uniwersytetów Polskich), prof. dr hab. Zbyszko Melosik (Prorektor kierujący Szkołą Nauk Społecznych UAM, członek Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN), prof. dr hab. Zbigniew Kwieciński (członek rzeczywisty Polskiej Akademii Nauk, członek Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN).

Po otwarciu posiedzenia głos zabrali główni goście. Profesor dr hab. Jerzy Woźnicki, Prezes Fundacji Rektorów Polskich i Przewodniczący Komisji ds. Strategicznych Problemów Szkolnictwa Wyższego KRASP, wygłosił referat pt. *Strategiczne problemy i wyzwania szkolnictwa wyższego*. Z kolei prof. dr hab. Wasyl Kremień, Prezydent Narodowej Akademii Nauk Pedagogicznych Ukrainy swoje wystąpienie poświęcił tematowi *Pedagogika na rzecz zapewnienia edukacji na Ukrainie w czasie wojny*.

W ramach Posiedzenia miały miejsce dwie debaty plenarne, skonstruowane w oparciu o trzejelementową strukturę, na którą składały się: referaty wprowadzające, debata akademicka oraz dyskusja. Pierwsza debata była poświęcona zagadnieniu: *Doskonałość naukowa, naukomedia, awanse naukowe – sytuacja pedagogiki jako nauki w kontekście zmian w otoczeniu prawnym szkolnictwa wyższego*. Drugą z debat zatytułowano: *Najwyższa jakość kształcenia na kierunku pedagogika, pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna oraz pedagogika specjalna – pedagogika uniwersytecka wobec odpowiedzialności za realizację standardów kształcenia pedagogicznego i nauczycielskiego*.

Referaty wprowadzające do pierwszej debaty wygłosili: prof. dr hab. Bogusław Śliwerski (członek Rady Doskonałości Naukowej), przedstawiając referat pt. *Raport z analiz (nie-)doskonałości nauki*, prof. dr hab. Zbyszko Melosik, przemawiając na temat: *Dyscypliny i tożsamości naukowca – pedagogika w kontekście nauk społecznych i humanistycznych* oraz prof. dr hab. Agnieszka Cybal-Michalska, prezentując wykład: *Teoretyczność ustaleń pedagogicznych jako przejaw odpowiedzialnego zaangażowania w naukę oraz udział KNP PAN w podtrzymywaniu świadomości społecznego znaczenia pedagogiki jako nauki*.

Po wykładach wprowadzających rozpoczęła się debata akademicka moderowana przez prof. dr hab. Barbarę Kromolicką, członkinię Prezydium KNP PAN, Przewodniczącą Rady Naukowej Dyscypliny Pedagogika na Uniwersytecie Szczecińskim) oraz prof. dr hab. Marka Konopczyńskiego (członek KNP PAN). W debacie udział wzięli: prof. dr hab. Jerzy Nikitorowicz (członek Prezydium KNP PAN), prof. dr hab. Mirosław Szymański (członek Prezydium KNP PAN), prof. dr hab. Ewa Jarosz (Prorektor ds. rozwoju kadry UŚ w Katowicach, członkini KNP PAN), prof. ChAT dr hab. Bogusław Milerski (Prorektor ds. finansów i rozwoju w ChAT), prof. UIK dr hab. Beata Topij-Stempińska (Prorektor ds. nauki w UIK), prof. dr hab. Piotr Kostyło (Przewodniczący Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego).

Dyskusję po pierwszej debacie moderowały prof. dr hab. Magdalena Piorunek (Prodziekan WSE UAM, Specjalista KNP PAN) oraz prof. dr hab. Agnieszka Gromkowska-Melosik (Prodziekan WSE UAM, członkini KNP PAN). Głos zabrali rektorzy, dziekani, dyrektorzy Instytutów, przewodniczący Rady Dyscyplin, społeczność akademicka WSE UAM oraz zaproszeni goście. Głosy w dyskusji i wygłaszane opinie odnosiły się przede wszystkim do problemów oraz oczekiwań środowiska akademickiego w zakresie kształtowania standardów doskonałości naukowej.

Referaty wprowadzające do drugiej debaty dotyczącej jakości kształcenia w pedagogice uniwersyteckiej wygłosili: prof. APS dr hab. Barbara Marcinkowska (Przewodnicząca KRUPed, JM Rektor APS im. M. Grzegorzewskiej w Warszawie) – *Bo przecież jeśli ma się dawać, to trzeba mieć coś do dawania. Ażeby dużo dać – trzeba dużo mieć (M. Grzegorzewska) – refleksje nad sylwetką współczesnego nauczyciela*, prof. dr hab. Amadeusz Krause (Przewodniczący Zespołu ds. Jakości Kształcenia Nauczycieli przy KRASP) – *Standardy kształcenia nauczycieli – założenia a rzeczywistość* oraz prof. dr hab. Stefan M. Kwiatkowski (Zastępca Przewodniczącej KNP PAN) – *Kompetencje społeczno-emocjonalne jako kluczowy element warunkujący jakość kształcenia pedagogów*.

Rola moderatorek drugiej debaty przypadła w udziale prof. dr hab. Mirosławie Nowak-Dziemianowicz (członkini KNP PAN) oraz prof. dr hab. Beacie Przyborowskiej (Prorektor ds. studenckich na UMK w Toruniu). Uczestnikami tej debaty byli: prof. dr hab. Marek Konopczyński (członek KNP PAN), prof. dr hab. Marzenna Zaorska (członkini Prezydium KNP PAN), prof. UwB dr hab. Jolanta Muszyńska (Prorektor ds. studenckich UwB), prof. UKSW dr hab. Anna Fidelus (Prorektor ds. studenckich i kształcenia UKSW), prof. dr hab. Bożena Muchacka (Kierownik Katedry Pedagogiki Przedszkolnej UKEN w Krakowie), prof. UWM dr hab. Sławomir Przybyliński (Prorektor ds. studenckich UWM).

Dyskusję mającą miejsce po debacie moderowali prof. UAM dr hab. Kinga Kuszak (Prodziekan WSE UAM) oraz prof. UAM dr hab. Waldemar Segiet (Pro-

dziekan WSE UAM). Głos w jej trakcie zabrali przedstawiciele i przedstawicielki pedagogicznego środowiska akademickiego, podkreślając złożoność uwarunkowań jakości kształcenia na kierunkach pedagogicznych. Zwrócono uwagę na znaczenie kontekstu lokalnego i procesów globalnych, aktualnej sytuacji społecznej, gospodarczej i politycznej. Podkreślono także konieczność stałego monitorowania jakości kształcenia w celu umożliwienia racjonalnego projektowania i wdrażania zmian w omawianym zakresie.

Posiedzenie oraz obchody XXX-lecia Wydziału Studiów Edukacyjnych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu zostały zakończone przez Dziekan Wydziału i Przewodniczącą Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN prof. dr hab. Agnieszkę Cybal-Michalską, która podkreśliła znaczenie spotkania dla budowania tożsamości poznańskiej pedagogiki i pogłębiania integracji społeczności wydziałowej. Dziękując za przybycie licznych gościom, wyraziła nadzieję na dalsze wzmacnianie relacji pomiędzy przedstawicielami i przedstawicielkami polskich i zagranicznych ośrodków akademickich i naukowych.